Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 136 (8. 078) ◆ 1992 йил ◆ 13 июль, душанба ◆ Нархи 2 сўм.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Финляндия пойтахти Хельсинкида бўлиб ўтган Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича кенгашда иштирок этган Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов бошчилигидаги республика давлат делегацияси Тошкентга қайтиб келди.

● Ўзбекистон Республикаси Қуролли кучларида хизмат қилаётган аскар ва зобитлар Ўзбекистон Республикаси халқига ва Президентига содиқ бўлишга тантанали равишда қасамёд қила бошладилар.

● Ўзбекистон Республикаси миллий авиакомпанияси билан Исроил фуқаролар авиацияси департаменти Тошкент билан Тель-Авив ўртасида доимий авиарейслар очиш тўғрисидаги ҳукуматлараро битимга имзо чекдилар. Август ойидан бошлаб «Ўзбекистон ҳаво йўллари»нинг ИЛ-62 кемалари ҳафтада бир марта Тошкент билан Тель-Авив ўртасида уча бошлайди.

● Тошкентдаги «Консалтинг сервис Т» фирмаси, «Таълим ва тадбиркорликни ривожлантириш маркази», Ёш ишбилармонларга кўмаклашувчи республика уюшмаси [illegible] Ўзбекистонга келган халқаро бизнес соҳасидаги бир гуруҳ АҚШлик мутахассислар Тошкентда семинар ўтказишди, халқаро тижорат қонунлари юзасидан тажриба алмашдилар.

● Қишлоқ хўжалик вазирлиги мутахассисларининг маълумотларига кўра, республика хўжаликларида ғўза ўсиши ва ривожланишдан 10—15 кун орқада қолмоқда. Ўтган йили шу даврда 950 минг гектардан кўпроқ майдондаги ғўза гуллаган бўлса, бу йилги об-ҳаво инжиқликлари туфайли эндигина 300 минг гектарга яқин майдонда ҳосил нишоналари пайдо бўлди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Ўзаро келишувга мувофиқ 13 июлдан 14 июлга ўтар кечаси Осетияда Россия, Грузия ва Осетия тинчликпарвар кучлари 1500 нафар тинчликни сақлаш кучлари ҳарбий можаролар давом этаётган жойларга киритилади.

● Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Бирлашган қуролли кучлари Ҳарбий-денгиз флоти Бош қўмондони Владимир Чернавиннинг берган баёнотига кўра, 1992 йилда Пётр I давридан буён илк бор Россияда ҳарбий кема қуришга киришилмаган. Бунинг устига [illegible] 130 тага яқин ҳарбий кеманинг [illegible] маблағ йўқлиги сабабли тўхтатиб қўйилган. Бош қўмондоннинг фикрича, бу флотнинг аста-секин ҳалокатига олиб келади.

● Днестрбўйидаги бир кунлик уруш Молдовага 12—15 миллион сўмга тушмоқда. Ўтган йилнинг декабридан бошлаб ҳозирги пайтгача бу ердаги ҳарбий можаро республика бюджетига 10 миллиард сўмлик зарар келтирган. Қуролли тўқнашувлар натижасида зарар етказилган иншоотлар ва биноларни тиклаш учун ҳозирги нархларда 15 миллиард сўмликка яқин маблағ талаб қилинади.

ХОРИЖДА

● Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича кенгашда давлат ва ҳукумат раҳбарлари, ташқи ишлар вазирлари ушбу кенгашга аъзо бўлган давлатлар [illegible] Хельсинкидаги [illegible] «Ўзгаришлар даври даъвати» [illegible]

● Собиқ СССРнинг учта республикаси — Арманистон, Озарбайжон ва Литва [illegible]

● Хитой маориф вазирлиги бўйича комитети кўнгилочар муассасаларни бошланғич ва ўрта ўқув юртлари дарвозасидан камида 200 метр нарида бўлиши тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Бу ёшларни ана шундай кўнгилочар муассасаларининг ёмон таъсиридан сақлаш мақсадида қилинди.

Илғорлар ибрати

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ экскаваторларни таъмирлаш тажриба-механика заводи жамоаси 1992 йилнинг ўтган 5 ойлик режа топшириқларини ортиғи билан адо этишди. Бу муддат ичида корхонада 60 дан ортиқ кўчма вагонлар тайёрланди, 16 та экскаватор созланди. 150 дан ортиқ экскаватор чўмичлари ҳамда 6000 сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрланди.

Жами бўлиб тайёр моллар ишлаб чиқариш 1 миллион 7670 минг ўрнига 2 миллион 3787 минг сўмни ташкил этди.

— Бундай ютуқларга Н. Филимонов, В. Иноғомов, Қ. Қориев, В. Косулин сингари меҳнат пешқадамлари ойлик топшириқларини 110—120 фоизга адо этиши туфайли эришилмоқда, — дейди корхона иқтисодчиси Людмила Попова. — Яна шуни таъкидлаш лозимки, корхонада 1992 йили 80 та кўчма вагон, 50 та 60 тонналик троллер, 50 та экскаваторларни созлаш, 600 та турли юк ортиш чўмичларини ишлаб чиқариш, шунингдек 7800 сўмлик эҳтиёт қисмларни тайёрлаш, 5 миллион 300 минг сўмлик тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш кўзда тутилган.

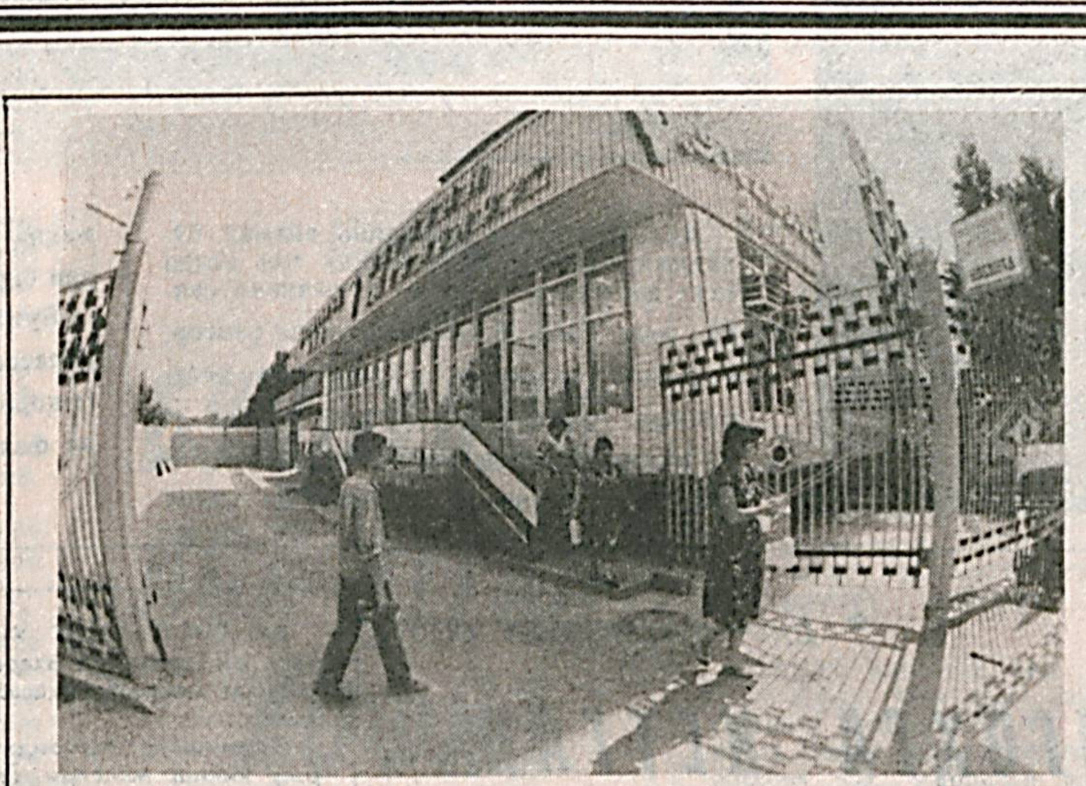

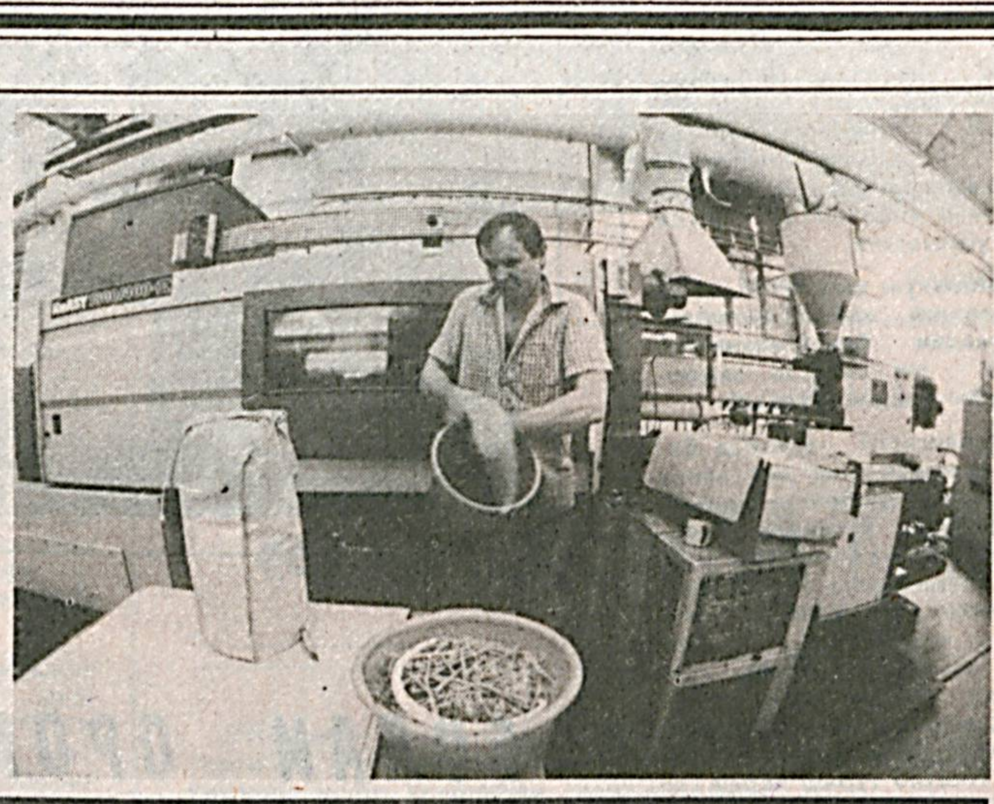

Асосий эътибор—халқ истеъмоли молларига

35 минг пластмасса ва 1,5 мингдан ортиқ металлдан тайёрланган маҳсулотлар — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ильич номли тажриба-механика заводида бир ойда ана шундай миқдорда турли-туман маҳсулот чиқарилади.

— Бизнинг маҳсулотларимизга талаб катта, — дейди завод директорининг ўринбосари Михаил Олтин. — Биз уни ҳамдўстлик мамлакатлари ва республикамизнинг 50 нуқтасига юборамиз. Шунингдек, шаҳримиз аҳолиси учун «Янгилик» фирмаси магазинини очдик. Магазинга ташриф буюрганлар ўзимиз чиқараётган 20 дан ортиқ хил истеъмол молларини харид этишлари мумкин. Яқин вақт ичида «Жигули» автомашиналари учун ҳам эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш режалаштирилмоқда.

СУРАТЛАРДА: «Янгилик» фирмаси магазини; пластмассадан тайёрланаётган маҳсулотларни чиқариш цехида; Вадим Сапрыкин халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш бригадасини бошқаради.

С. Величкин (ЎзА) суратлари.

Хумсондаги «Шарқ»

БЎСТОНЛИҚ районидаги «Шарқ» дам олиш оромгоҳида 1991 йили корхона ишчи-хизматчиларининг 650 нафар фарзандлари кўнгилли ҳордиқ чиқаришган бўлишса, жорий йилда 700 нафар боланинг дам олиши мўлжалланмоқда.

Хумсондаги бу оромгоҳда бу йил болаларни соғломлаштириш мақсадида яна 600 ўринли дам олиш уйи фойдаланишга топширилади.

Усмон МУҲАМЕДОВ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

10 июль куни йигирма биринчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг тўққизинчи сессияси бўлиб ўтди.

Сессияни Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси, Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков очди.

Депутатлар «Тошкент шаҳар Ҳокими ва унинг вакиллик ҳокимият идоралари — халқ депутатлари Кенгашлари билан ўзаро муносабатларининг асослари тўғрисида»ги муваққат низоми, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг иш тартибига ўзгартишлар киритиш, Тошкент шаҳар маҳаллий кенгашлари, идоралар ва жамоат ташкилотлари уй-жой фондини хусусийлаштириш, Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамаси тузилмаларида комитетлар, бош бошқармалар, бошқармалар, бўлимлар, трестлар ва бирлашмалар ташкил қилиш ва улар раҳбарларини тасдиқлаш, Тошкент шаҳар 1992 йил бюджетининг асосий жиҳатлари, Тошкент шаҳар тамғаси, 2000 йилдаги XXVII Ёзги олимпия ўйинларини ўтказиш учун Тошкент шаҳар номзодини кўрсатиш ҳамда бошқа масалаларни муҳокама этдилар. Улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(Сессия ҳақидаги батафсил ҳисобот газетада эълон қилинади).

Муваффақиятли сафар

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА кўзга кўринган санъаткор — Ўзбекистон халқ артисти Ф. Сафаров қатор қизиқарли спектаклларни саҳналаштирган. Алишер Навоий номли ўзбек давлат академик Катта театри саҳнасига олиб чиққан постановкалари ўзининг жозибалилиги билан томошабинларга манзур бўлди. Санъат кошонасида кўрсатилган «Отелло» операси ҳам унинг постановкачи-режиссёрлигида ўзига хос бадиий саҳна талқинини топди. Томошабинлар илиқ кутиб олган мазкур опера Москва, Санкт-Петербург, Киев ва Россиянинг бошқа йирик шаҳарларидан келган таниқли санъаткорларнинг ҳам таҳсинига сазовор бўлган эди.

Ўзбек режиссёри Шекспирнинг бу машҳур трагик асарини саҳналаштириш учун Воронежга таклиф қилинди. Санъаткор бу илтимосни қабул қилиб воронежликларнинг ишончини оқлади, ўз ишини маромига етказиб томошабинларнинг олқишига сазовор бўлди.

Яқинда ижодкорга яна бир масъулиятли ишонч билдирилди. У Озарбайжон пойтахти Бокуга бориб, қардош озар саҳнасида машҳур бастакор У. Гажибековнинг «Лайли ва Мажнун» асарини саҳналаштирадиган бўлди.

Алишер АЛИМОВ.

ХАЛҚ ТАЛАБИНИ ЎЙЛАБ

ИСРОИЛ Аҳмеджонов «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг устки трикотаж фабрикасига раҳбар бўлиб келган вақтларида шароит яхши эмас эди. У келгач, фабрикада қўшимча цехлар ташкил этилди, ободонлаштириш ишлари авж олиб кетди.

Ҳозирги кунда фабрикада 10 та цех ишлаб турибди. Ҳар йили режа 100—150 фоиз қилиб бажарилади.

Бозор иқтисодиётига ўтилиши муносабати билан нарх-навонинг кескин ўзгариши туфайли маҳсулотларга бўлган талаб жуда ҳам ошиб кетди. Шунинг учун олдинги чиқарилган маҳсулотлар ҳозирги кун талабига жавоб бермаганлиги туфайли савдо расталарида туриб қолди. Шу боисдан ҳозир барча цехларда янги маҳсулот турларини тайёрлаш кўзда тутилмоқда. Асосан, болаларнинг янги турдаги кийим-кечаклари, эркаклар спорт костюмлари ишлаб чиқарилмоқда. Маҳсулотларни сифатли ишлаб чиқаришда 1 ва 3-цех ходимлари, цех бошлиқлари Дилором Иброҳимова, Вазирахон Йўлдошевалар жонбозлик кўрсатиб, сидқидилдан меҳнат қилмоқдалар. Тамара Лепа, Насиба Парпиева, Валя Нарежная, Одина Отахонова, Мамлакат Имомова, Муборак Хаитова ва бошқалар шулар жумласидандир.

— Келажакдаги мақсад ва вазифаларингиз, — деб мурожаат қиламан 3-цех бошлиғи Вазирахон Йўлдошевага.

— Халқимиз дидига ва давр талабига мос сифатли маҳсулотлар етказиб бериш, халқ талаби ва эҳтиёжини қондириш.

Шаҳло ШОИСЛОМОВА.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ИЛМ-ФАННИ ДАВЛАТ ЙЎЛИ БИЛАН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ВА ИННОВАЦИЯ ФАОЛИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Фан-техника имкониятларини кучайтириш, ижтимоий-иқтисодий тараққиётнинг долзарб муаммоларини ҳал этишда фаннинг аҳамиятини ошириш ҳамда муҳим тадқиқотлар ва инновация жараёнлари кенгайтирилишини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш мақсадида:

1. Илмий-тадқиқот институтларида ва олий ўқув юртларида хўжалик шартномалари асосида бажариладиган илмий-тадқиқот ишлари, шунингдек инновация ишлари 1992—1995 йилларда қўшимча қийматдан солиқ тўлашдан озод қилинсин.

2. Вазирлар Маҳкамаси илм-фанни ривожлантиришни ва инновация фаолиятини давлат йўли билан қўллаб-қувватлашни таъминлаш юзасидан бир ҳафта муддат ичида қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти — И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 8 июль.

АМАЛДА ҚЎЛЛАЯПТИ

ШАҲРИМИЗДАГИ 2-Автокомбинат маъмурияти давлат тили бўлган ўзбек тилини ҳаётга тадбиқ қилишда шу кунгача анча ишларни амалга оширди.

Айниқса бу ишга автокомбинат бош директори Саъдулла ака Аъзамов бош бўлиб, корхонадаги ҳужжатлар, ёзишмалар, хона эшигидаги ёзувларнинг ўзбек тилига ўгирилишига эришилди. Мажлислар ҳам анчадан бери давлат тили — ўзбек тилида олиб борилмоқда.

Бу ишда айниқса автокомбинатнинг хўжалик ишлари мудири Аъзам Турғунов, эколог-муҳандис Нурилла Тўхтамишев, корхона таржимони Умида Мираҳмедова, режа бўлими ҳисобчиси Мавлуда Соиповаларнинг хизматлари катта бўлди.

— Аммо ҳали жуда кўп муаммоларимиз бор, — дейди Аъзамжон Турғунов. — Бизни кўпроқ атамалар масаласи қийнаяпти. Бундан ташқари бухгалтерия ишлари ҳам ҳали бир маромга тушгани йўқ. Бизга тезроқ техник ва ҳисоб-китоб соҳасидаги луғатлар қўлимизга етиб келса, ишларимиз анча илдамлаб қолар, биз ҳам ўз навбатида ҳукуматимизнинг фармон ва қарорларига лаббай, деб жавоб берган бўлур эдик. Ишонамизки, шу яқин кунларда луғатлар қўлимизга келиб тушгач, яна ишларимиз юришиб кетади.

Салимжон СУЮНОВ.

Шартлашиб олинди

«ЯНГИ ФОРУМ» журнали Туркияда чиқадиган энг нуфузли нашрлардан бири ҳисобланади. Унинг саҳифаларида фан, маданият, иқтисодий соҳаларга доир мазмундор мақолаларга кенг ўрин берилмоқда. Шарқ маданий меросига доир қизиқарли маълумотлар билан ҳам шу журнал орқали танишиб бориш мумкин. Шунинг учун бўлса керак, мана шу журнал Тошкент Давлат Шарқшунослик институти жамоаси билан яқин алоқа боғлашга олиб келди. Журналнинг муҳаррири, Туркиядаги Анқара университети профессори Ойдин Ялчин яқинда республикамизга ташриф буюриб, Шарқшунослик институтида талабаларга халқаро муносабатлар ва иқтисодиёт масалалари бўйича қизиқарли маърузалар қилди.

Шу мулоқот чоғида «Янги форум» журнали билан институтда янги ташкил этилган «Шарқ машъали» журнали ўртасида яқин алоқа боғлаш тўғрисида шартлашиб олинди. Айни бир вақтда Анқара ва Тошкент институтларида доимий илмий ҳамкорлик йўлга қўйиладиган бўлди.

Сардор АББОСОВ.

Яхши баҳо олди

ТОШКЕНТ темир йўл транспорти муҳандислари институтида қурилиш анжомларини ҳосил қилишнинг қатор илғор усуллари ишлаб чиқилди. Янги композицион материаллар лабораториясининг етакчи мутахассис олимларининг технологик усули ҳам яхши баҳо олди.

Бу усул асосида тайёрланаётган бетон бирмунча арзонга тушади. Бунинг натижасида юзага келаётган мустаҳкам деворбоп бу хил бетонларга бўлган талаб ортиб бормоқда. Шу сабабли ҳам лаборатория кашф этган янгилик темир-бетон буюмлари ҳамда йирик панелли уйсозлик заводлари учун тавсия этилди. Бу хил бетон буюмлари мустаҳкамлигини ошириш учун фенолоформальдегид қатронини қўшиб тайёрлаш усули йўлга қўйилди.

Сайёра ОБИДОВА.

«Одобнома» сабоқлари

ОЛИЙ таълим ўқув тизимида миллий қадриятларга доир фанларни ўқитишга жиддий эътибор берилмоқда. Тошкент Молия институти ректори, профессор М. Ш. Шарифхўжаев ташаббуси билан янги ўқув йилидан бошлаб институт талабаларига «Одобнома» сабоқлари ўқитиладиган бўлди. «Ўзбекистон тарихи» кафедраси доцентлари М. Усмонов ва Ғ. Ғофуровнинг «Одобнома» курси бўйича тузган ўқув дастури институт илмий кенгашида тасдиқланди.

Муаллифлар ўқув қўлланма тайёрлаш устида иш олиб бормоқдалар.

Шамсиддин ЖУМАЕВ,
Тошкент Молия институти ўқитувчиси.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг қарори

ҲАРБИЙ ҚАСАМЁД ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши қарор қилади:

1. Ҳарбий қасамёднинг қуйидаги матни тасдиқлансин:

«Мен, (фамилияси, исми, отасининг исми), Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафига кирар эканман, халқимга, Президентимга содиқ бўлишга тантанали равишда қасамёд қиламан.

Мен Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини ва Қонунларини муқаддас билиб, уларга риоя этишга, ҳарбий низомларни, қўмондонлар ва бошлиқларнинг буйруқларини сўзсиз бажаришга, ҳарбий интизомга қатъий риоя қилишга, ҳалол, жасур ва сергак жангчи бўлишга қасамёд қиламан.

Сўнгги нафасим қолгунча Она ватанимнинг садоқатли фарзанди бўлиб қолишга, ҳарбий хизматнинг бутун машаққати ва қийинчиликларини сабот билан енгишга, давлат ва ҳарбий сирларни мустаҳкам сақлашга аждодларим руҳи олдида қасамёд қиламан.

Жонажон Ўзбекистонимнинг нурли истиқболи учун унинг давлат манфаатлари ва мустақиллигининг ҳимоячиси бўлишга қасамёд қиламан.

Агар мен ушбу тантанали қасамёдимни бузсам, қонунларда белгиланган жазога ва халқнинг нафратига мубтало бўлай!»

2. Белгилаб қўйилсинки, ҳарбий қасамёдни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган ҳарбий қисмларга, муассасаларга, бошқа ҳарбий қўшилмаларга ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилган фуқаролар, ҳарбий ўқув юртларининг илгари ҳарбий қасамёд қабул қилмаган курсантлари қабул қиладилар.

3. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хизмат ўтаётган ва илгари ҳарбий қасамёдни қабул қилган ҳарбий хизматчилар қасамёд қилдирилмайдилар.

4. Ҳарбий қасамёд қилдириш тартиби тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси — Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 3 июль.

* Тошкентликлар дастурхонига

АҲДГА ВАФО

ДАЛАЛАРИМИЗДА авжи пишиқчилик. Деҳқонларимиз эрта кўкламдан бери қилган меҳнатларининг мевасидан мамнунлар. Пишиб етилган сабзавот, картошка, мева ҳосиллари пешма-пеш йиғиштириб олиниб, шаҳарликлар дастурхонига инъом этиляпти.

Шаҳар теварак-атрофига жойлашган Зангиота районидаги «Мустақил» давлат хўжалиги ҳар куни 20 тоннадан ошириб ҳосил жўнатмоқда. Бунинг асосий қисми помидор, бодринг, қизилча, пиёз ва бошқа экинлардир.

55 гектар майдондаги карам айниқса мўл бўлди. Тошкент шаҳар аҳолиси қатори Россияга ҳам 100 тоннадан кўп карам етказиб берилди. Бу ишда Рихсибой Йўлдошев, Тўхта Ўлжаев бош бўлган бригадалар олдинда боришяпти. Помидор, бодрингдан юқори ҳосил олишяпти.

— Яқин кунлар ичида кунлик суръат янада ошади, — дейди хўжалик бошқарувчиси Тожи опа Мелибоева, — болгар қалампири, бақлажон ва бошқа экинлар ҳам пишиб етилади.

5 минг тонна ҳосилни шаҳримиз меҳнаткашларига тортиқ этишга аҳд қилган хўжалик деҳқонлари яқин кунлар ичида ваъдага вафо қиладилар.

Неъматулла РУСТАМОВ.

* Янгиликлар, воқеалар, хабарлар

* *Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг бир йиллиги олдидан*

ФАРОВОНЛИК ЙЎЛИ— ҲАМКОРЛИКДА

Хорижий мамлакатларнинг ишбилармонлари республикамизнинг нафақат ер усти бойликларига, балки ер ости бойликларига ҳам катта қизиқиш билан қарамоқдалар. Ҳеч кимга сир эмас, она диёримиз заминида ҳали биз билмаган жуда кўплаб қимматбаҳо маъданлар яшириниб ётибди. Мавжуд ер ости бойликларнинг ўзимизда қайта ишлаб чиқариб, зарур бўлган халқ истеъмоли молларини халқимизга етказишга эса афсуски, ҳали етарли даражада тайёр эмасмиз.

Яқинда шаҳримизда Ўзбекистон Республикаси минерал ресурслари муаммоларига бағишланган халқаро симпозиум бўлиб ўтди. Симпозиумда Америка Қўшма Штатларининг тоғ-кон компаниялари, Жанубий Африка Республикасидан «Англо Американ», «Жеклин» компанияларининг, Канада, Швеция, Финляндия мамлакатларидан эса йирик мутахассислар иштирок этишди. Анжуман давомида хорижий мутахассислар ўз компанияларининг фаолияти ҳақида тўлиқ маълумотлар бердилар. Улар ҳозирги кунда ер остидан қазиб олинаётган турли хил маъданларни қайта ишлаш тажрибалари, ўз фаолиятларида бошқа чет эллик шериклар иштироки ҳамда олаётган фойдаларининг ҳажми ва тақсимоти ҳақида гапириб бердилар, республикамиздаги Зарафшон, Олмалиқ, Мурунтов каби тоғ-кон саноати корхоналарига бориб иш устида тажриба алмашдилар.

Халқаро симпозиумнинг қандай натижалари бўлгани хусусида жамоатни мухбиримиз Ўзбекистон Республикаси геология ва минерал ресурслар давлат комитетининг раиси Тўлқин Шоёқубов билан мулоқотда бўлди.

— Тўлқин ака, айтингчи, симпозиумнинг натижалари сизни қониқтирдими?

— Менинг, шу анжуманда иштирок этган мутахассисларнинг фикрича, халқаро симпозиум жуда яхши натижалар билан тугади. Айниқса чет эллардан келганларда симпозиум чуқур таассурот қолдирди. Авваламбор ўзбек геологларининг бу соҳада эришган ютуқлари улар учун кутилмаган бир ҳолдир. Фақатгина бизда бойликларнинг кўплиги, қолаверса ер ости маъданларнинг кўплиги эмас, балки мутахассисларимизнинг билимлари, тажрибалари уларни лол қолдирди. Халқаро симпозиум учун тузилган режалар, белгиланган тадбирлар, яратилган шарт-шароитлар ҳам улар учун жуда қулай бўлди. Мана шу омилларнинг ҳаммасини кўриб улар мустақилликка эришган Ўзбекистонга бемалол ўз инвестицияларини, маблағларни сарфлашлари мумкинлигини ўйлашди, бу ерда ҳамкорликда катта ишлар бор экан, бу ишлардан Ўзбекистон ҳам манфаатдор бўлар экан, деган хулосаларга келишди. Биз ҳам мана шу мақсадни кўзлаган эдик, натижа, жуда яхши бўлди.

Симпозиумда иштирок этган фирмалар дунёга жуда машҳур. Дунё бўйича қазиб чиқарилаётган олтиннинг 50-60 фоизи мана шу фирмалар ҳиссасига тўғри келади. Шунинг учун биз шу фирмалар билан ҳамкорлик қилишни истадик. Мақсадимиз катта: ушбу ҳамкорлик орқасида республикамиз иқтисодиётини ривожлантириш, халқимиз фаровонлигини ошириш каби ниятларимиз бор.

— Халқаро симпозиумнинг якунлари бўйича айтганингиз, мени бир нарса қизиқтирмоқда. Эшитишимча, бу анжуманда чет эл фирмалари билан Ўзбекистон корхоналари ўртасида ҳеч қандай битим тузилмабди. Лекин шундай халқаро танишувдан кейин минерал ресурсларни қазиб олиш, қайта ишлаш ва ҳамкорлик қилиш ҳақида келишилгандир?

— Шуни айтишим керакки, анжуманда иштирок этган фирмалардан бири — Американинг «Ньюмонт» фирмаси билан аллақачон алоқа боғлаб, иш бошлаб юборганмиз. Бизнинг ҳамкорликдаги корхонамиз бир йилнинг ичида 70-80 миллион долларлик маҳсулот беради. Қурилиш ишлари шу йили бошланди. 1993 йилнинг охирига бориб эса, корхонани ишга тушириш мўлжалланмоқда. Бундан ташқари Сан-Франциcкодаги «Хом-Стейк» фирмаси билан ҳам катта бир корхона очамиз. Бу корхонага америкалик шерикларимиз энг замонавий технологияни олиб келишади. Ишлаб чиқаришга улар ўз технологияларини тадбиқ қиладилар. Мана шу корхона бойлигимиз ҳам қанча вақтдан бери ўз навбатини кутиб ётган конларимизни топиб, у ердан маъданларни қазиб олишда катта ёрдам беради. Мана шу билан республикамиз бойликларини кўпайтирмоқчимиз. Қолган фирмалар билан ҳам келишувлар бор. Таъкидлаб ўтиш керакки, илгари ҳар хил протоколлар имзоланар эди, бироқ бу қоғозбозлик бўлиб, ўз-ўзини алдашдан бошқа нарса бўлмай қолди. Ҳозир кўп эшитамиз, у фирма билан бунча, бу фирма билан мана мунча ҳужжатга имзо чекдик, деган гапларни. Бу ҳужжат имзолаш менинг фикримча, эски иш услубидир. Ҳозир биз ана шундай иш услубидан воз кечдик. Фаолиятимиз шундан иборатки, республикамизга бизнинг соҳамиз бўйича ташриф буюрган ҳар бир мутахассис ёки фирмага ўз имкониятларимизни билдирувчи махсус дастур топширамиз. Бу дастурда бизга қайси масалалар бўйича уларнинг ёрдами ёки маслаҳати кераклиги тўла акс этган. Ўз навбатида уларнинг ҳам қандай мақсадлари бор эканлигини билиб оламиз. Шуни ҳам таъкидлаш жоизки, биз тоғ-кон саноати соҳаси бўйича жуда катта тажрибаларга эга бўлган Жанубий Африка республикасининг «Англо-Американ» компаниясини ҳамкорликка жалб этишимиз мумкин, чунки улар бизда жуда катта қизиқиш уйғотаяпти.

— Халқаро симпозиум ҳам тугаб, меҳмонлар ўз ватанларига қайтиб кетишди. Энди ишни нимадан бошламоқчисиз! Келажакда мана шу халқаро симпозиумнинг аҳамияти қандай бўлади!

— Ўзбекистон геологияси тарихида биринчи марта очиқдан-очиқ чет эллик мутахассислар билан бойликларимиз ҳақида гаплашдик. Мен ўйлайманки, мана шундай халқаро симпозиумларни мунтазам ўтказиб туришимиз керак, аҳамияти катта. Чунки янги конлар очилиши ёки ишлаб чиқаришда бирор-бир муаммолар юзага келишини ҳисобга олган ҳолда умуман жаҳон тажрибасидан фойдаланиш учун ана шундай анжуманларни икки йилдами, уч йилдами бир марта ўтказиб туриш керак. Гап очиқ-ойдин бўлиши керак. Бизда нима борлигини улар билишлари керак. Мана шу очиқдан-очиқ мулоқотларимиз ҳам ҳадемай бизга катта фойда келтиради.

— Чет эллик мутахассисларга бизда нима борлигини айтиш керак, қаерда, қандай қазилма бойликлар, маъданлар борлигини кўрсатишимиз керак, деяпсиз. Лекин шу ўринда бир фикр ҳам туғилаяпти. Бу юртимизнинг табиий бойликларини ҳуда-беҳудага сарфлаш дегани эмасми, ахир!

— Мен бу масалада нима дейишим мумкин, бизнинг ишимизни чуқур билмайдиганлар шундай фикрга келишлари мумкин. Аммо хорижий мамлакатлар мутахассислари билан мулоқотда бўлиб шуни билдикки, улар биздаги конларни ўзимиздан ҳам яхши билишади.

— Мисол келтириб ўтсангиз, жумладан қайси давлат!

— Мисол учун, америкалик мутахассислар билан Мурунтов конига борганимизда, улар эй, ўйлаганимиздан ҳам катта экан-ку, бизда космос орқали олинган маълумотлар бор эди, деб айтишди. Мана шу карьерда бир кунда нечта машина юриши, нечта одам ишлаши, заводга қанча одам кириб чиқиши, шунга ўхшаш аниқ маълумотлар бор экан уларда. Уларнинг шундай ускуналари борки, ўтирган жойда бир кунда мана шу дарвозангиздан нечта машина кириб чиқаяпти, машина қанча юк кўтаради, қаердан келяпти, қаерга кетаяпти, мана шу кондан бир йилда қанча қазилма бойликни қазиб олясиз, яхши мутахассис бунинг ҳаммасини билади. Мана, худога шукр хорижий мамлакатларга йўл очилди. Америка дейсизми ёки Англия, Бельгия, Даниями, мана шу мамлакатларга бориб мутахассислар билан суҳбатлашдик, биз ҳақимизда улар тўлиқ маълумотга эга. Биз эса нима борлигини ҳатто ўз халқимизга айтмай яшириб юрибмиз. Бу нарсани айтиш мумкин эмас, бу сир, ундай, бундай ва ҳоказолар. Ҳамма нарсани очиқдан-очиқ айтиш керак халқимизга. Чунки бу халқимизнинг бойлиги, фахримиз. Бойлигимиз ҳақида яна бир марта айтаман, халқимиз очиқ-ойдин билса, ҳар хил миш-мишлар бўлмайди. Ётган бойлик қазиб чиқарилмаса, ундан фойдаланилмаса, маҳсулот ишлаб чиқарилмаса ундан кимга наф? Шунинг учун ҳам биз хорижлик мутахассисларни таклиф қилаяпмиз. Фойдаланганда ҳам оқилона, тежамкорлик билан фойдаланишни улардан ўрганиш керак. Симпозиумнинг мақсади, қолаверса республика Президентининг топшириғи ҳам шу эди-да. Чет эл капиталини, технологиясини республикамиздаги конларда ишлатиб, ўша жойдан фойдани каттароқ олиш керак. Америка билан ҳамрокликдаги Мурунтовда фаолият кўрсатаётган корхона ўн йиллар мобайнида чиқариб ташлаган чиқиндидан қайта маҳсулот олади. Ҳар йили бу чиқиндилардан бир неча тоннагача олтин олиш мумкин. Шунча олтин айрим кичик давлатларнинг бир йиллик ойлиги. Бундай ишларни ният қилиб, шерик қидириб юрган, конлар қидириб юрган давлатлар бор. Шунинг учун қўрқиш керак эмас. Агарда чет эллик ишбилармонларни чақириб уларнинг тажрибаларидан, технологиясидан фойдаланиб қолмасак, биз бундай иш ҳажмини бажара олмаймиз. Бойликларнинг ётаверганидан халқимизга фойдаси йўқ. Аммо бу технологияларнинг келажаги бор. Янги технологияга эга бўлсак ўзимиз ҳам корхоналар очамиз, ўрганилмай, фойдаланилмай ётган конларимизни ишга соламиз. Яна бир томони, биз америкалик фирма вакиллари билан келишдик, ўз мутахассисларимизни тажриба алмашиш учун у ерга юборамиз. Асосий мақсадимиз маҳаллий миллат вакилларидан малакали мутахассислар тайёрлаш. Биз фақатгина ўз ташаббусимиз, ўз билимимиз, кучимиз билан халқимиз ҳаётини яхшилашимиз мумкин.

Суҳбатдош Ғофур ЖАМОЛОВ.

Аёлларимизга тасанно айтмай бўладими. Давлатнинг ишида тик оёқда ёхуд дастгоҳга мук тушганча саккиз соат ишлаб келади, буёғи рўзғор, бола-чақа ташвиши. Ҳаммасига улгуришади, барака топгурлар.

Чапдаги суратда тасвирланган Ш. Воҳидова тўқимачилик комбинатида ҳалол меҳнат қилиб келаётган фидойи аёллардан биридир.

Бутун нигоҳини тикув машинасига қаратган яна бир чевар аёл номини (юқоридаги сурат) «Орзу» бирлашмасида фахр билан тилга олишади.

Андрей Пишненко суратлари.

* *Ёз—ўтмоқда соз*

БОЛАМ ОРОМГОҲГА КЕТГАН

Мактабларда охирги қўнғироқ чалиниб болаларнинг ёзги таътили бошланганига бир ойдан ошди. Уларнинг кўпчилиги маълум муддатга ота-оналарининг қучоғидан чиқишиб, турли жойлардаги оромгоҳларда бўлиб, айримлари яна дам олишга отланишмоқда.

Хўш, бу борада Тошкент «Миконд» ишлаб чиқариш бирлашмасида қандай тадбирлар кўрилмоқда? Корхона ишчи-хизматчиларининг болалари қандай дам олишмоқда? Биз ана шу саволлар билан корхона касаба уюшмаси ходимларига, болалари дам олаётган ота-оналарга мурожаат этдик.

⊙ Валентина АНДРЕЕВА, 7-цех касаба уюшмасининг раиси:

— Бу йил бирлашмамиздаги дам олишга борадиган болалар рўйхатини тузиш менга топширилганди. Шунинг учун бевосита ўзимизнинг «Электрон» болалар оромгоҳига берилган йўлланмалар тўғрисида гапириб ўтсам. Олдиндан шуни таъкидлаб ўтмоқчиманки, бу йил йўлланмаларнинг баҳоси бирмунча қимматлашди — 121 сўм. Ваҳоланки, бу кўрсаткич ўтган йили бор-йўғи 9 сўмни ташкил этарди. Бу йил йўлланмаларни цехларга тарқатишда биринчи навбатда у ердаги ишчилар сонини ҳисобга олдик. Масалан, бизнинг цехимизга 23 та йўлланма берилди. Бу биринчи гуруҳда. Иккинчи ва учинчи гуруҳларга ҳам шунчадан йўлланмалар берилган. Биринчи гуруҳ 2 июлда қайтиб келишди. Улар 4 июнда кетишганди. Иккинчи гуруҳ 4 июлдан 29 июлгача, учинчи гуруҳ эса 1 августдан 26 августга қадар дам олишади. Цехимиз ишчи-хизматчилари 1-гуруҳга берилган 23 йўлланманинг фақат 15 тасинигина сотиб олишди. Бунга сабаб, йўлланма баҳосининг ошганлигида эмас, балки кўпчилик ўқувчиларнинг ҳали тўлиқ таътилларга чиқа олмаганликлари ёки баъзи ота-оналарнинг болаларга ҳали чўмилиш вақти етмади деб ўйлашаётганликларидад и р. Бунинг устига ишчи-ходимларимизнинг ҳам меҳнат таътиллари бошланиб уларнинг кўпчилиги ўзлари билан бирга болаларини ҳам корхонамизнинг Чимёндаги «Баланд соҳил» дам олиш қўрғонига олиб кетишмоқда. Шунга қарамасдан иккинчи ва учинчи гуруҳга даъвогарлар кўп. Иккинчи гуруҳга ҳамма йўлланмалар сотиб бўлиниб, учинчисига 18 таси сотилди. Йўлланмаларни олиш тартиби жуда қулай: туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ва 121 сўм топширилса бўлди.

⊙ Татьяна ВИЛКИН, 12-цех ишчиси:

— Ҳозир «Электрон» болалар дам олиш уйида 12 ёшли ўғлим Артём дам олмоқда. Дам олиш куни турмуш ўртоғим билан уни кўриб келдик. Биз у ердан жуда хурсанд бўлиб қайтдик. Ўғлимизга у ер жуда ёқибди. У бизга қандай қилиб ўйинда душман айғоқчисини тутганлигини, футбол ўйнаганликларини тўлқинланиб гапирди. Уйимизда кичик қизимиз қолганди. Учинчи гуруҳда қайтадан ўғлимизга ва қизимизга йўлланма олмоқчимиз.

⊙ Адолат РАШИДОВА, 12-цех ишчиси:

— Биз бу йил бирагўла икки боламизни — 12 ёшли қизимиз Назокатни ва 9 ёшли ўғлимиз Камолиддинни оромгоҳга жўнатдик. Якшанба куни заводимиз томонидан берилган автобусда уларни кўриб қайтдик. Рангларига ранг кириб, тўлишиб кетишибди. Бир кунда олти мартадан овқатлантиришаётган эканлар. Ҳозир ўз уйларимизда танқис ҳисобланаётган сариёғ, гўштли пишлоқ ва сут, қатиқ беришаётган экан. Бунинг устига дармондориларга бой узум суви дейсизми, олма шарбати... Хоҳлаганингизча!

⊙ Надежда САИДОВА, 15-цех йиғма бўлимининг устаси:

— Биз 9 ёшли ўғлимиз Артурдан хавотирланиб, уни икки марта кўриб қайтдик. Бекорга ташвишланган эканмиз. Умрида қўшиқ айтмаган тортинчоқ ўғлимиз қўшиқлар хиргойи қиладиган, саҳналарда турли ролларни ижро этадиган бўлиб қолибди. Қойил, икки ҳафта ичида у шунчалик ўзгариб кетибди. Катта ўғлим спорт базасида эди. Аслида уни ҳам «Электрон»га жўнатиш керак экан. Энди биз бу режаларимизни учинчи гуруҳда амалга оширмоқчимиз...

Ҳа, бирлашма ишчиларининг қай бири билан суҳбатлашмайлик фақат юқоридаги каби миннатдорчилик сўзларини эшитдик. Ҳақиқатан ҳам болалар бизнинг келажагимиздир. Ҳозирги иқтисодиётимизнинг чигал даврида жойларда уларнинг дам олишлари учун шундай имкониятлар яратилаётган экан, ўйлаймизки мустақил республикамизнинг келажаги ҳар томонлама баркамол инсонлар қўлида бўлиши аниқ.

Назрулла ҲАМРОЕВ.

Очиқ тан олиш керак, илгари биз ишчи синфи ҳақида кўпроқ ёзардик. Зотан моддий бойлик ишлаб чиқарувчи инсон ҳақида қанча ёзсак, шунча оз.

СУРАТДА: шаҳримиздаги агрегат заводи йўнувчиси Собир Мусурмонқулов иқтисодиётимизни бутлаш йўлида хизмат қилаётганлардан бири. Заводга келганига ҳам мана йигирма икки йил бўлибди.

ҲИНДИСТОННИНГ Уттар—Прадеш штатида сўнгги бир неча ой давомида Бхарати Джаната Парти бошлиқ маҳаллий ҳукумат маориф соҳасида катта ўзгаришларни бошлаб юбордилар.

Ўзгаришлар негизида шунингдек дарсликларни қайта кўриб чиқиш мақсади ҳам бўлиб, буни тез орада амалга ошириш кўзда тутилган. Маҳаллий ҳокимият томонидан эълон этилган фармон кўпчилик орасида қизғин баҳсларга сабаб бўлди.

Фармонда айтилишича, ўрта ва олий мактабларда имтиҳонлар пайтида кўчириб ёзиш қонунга биноан жиноят ҳисобланади. Яъни кўчириб ёзган талаба 2 йил муддатли жазо олиши ёки беш минг рупийгача жарима тўлаши лозим, ёки бир вақтнинг ўзида иккала жазо ҳам қўлланиши мумкин.

Ушбу қонун олий мактабларда ва коллежларда 26 мартдан бошланадиган имтиҳонлар пайтида кучга кирган.

Энди энг муҳим савол бу фармонни ҳаётда қўллаш қанчалик ўринли ёки ноўринлигидадир.

Ушбу саволга жавоб олиш мақсадида Уттар—Прадеш штатининг маориф вазири Ражнатх Сингх, собиқ парламент аъзоси, ҳозирда эса шу штат ўқитувчилар уюшмасининг раиси Мандатта Сингх ва «Навбхарат таймс» газетасининг Лакнау бўлими бош муҳаррир ўринбосари Прамод Жўшига телефон орқали қўнғироқ қилиб уларнинг фикрини олдик.

* *«Садо» саҳифаларида*

КЎЧИРИБ ЁЗГАНЛИК УЧУН... ҚАМОҚҚА

Бизнинг биринчи саволимиз маориф вазири Ражнатх Сингхга қаратилган бўлиб, у шундан иборат эди: «Фармоннинг асосий мақсади нимадан иборат».

— Сўнгги йилларда Уттар—Прадеш штатининг ўрта ва олий мактабларида кўчириб ёзиш авж олмоқда. Бу эса имтиҳонларнинг аҳамиятини тамомила тушириб юборди. Бунинг олдини олиш учун қаттиқ чоралар кўрилиши мумкинлиги ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмаган. Лекин бундан бошқа илож қолмади. Аҳволни тўғрилаш учун штат ҳокимияти юқорида қайд этилган фармонни эълон этди.

Агарда биз ўз вақтида бундай чора кўрмасак, келажакда жамиятимизга иродали, зеҳни ўткир ва истеъдодли мутахассисларни етказиб беролмаймиз. Ўйлаймизки, бундай чора талабаларни ўз кучига ишонишга, фанларни чуқур ўзлаштиришга интилишга ва ўз келажаги тўғрисида жиддий бош қотиришга даъват этади. Бу билан кўчириб ёзишдек ёмон иллатга барҳам берилади.

Аммо Уттар—Прадеш штати ўқитувчилар уюшмасининг раиси Мандатта Сингхнинг фикрича, бу фармон унча фойда келтирмайди: «Шунинг учун мен буни пухта ўйлаб қилинмаган иш деб биламан», — деб таъкидлади у. Чунки бу «Аравани отдан олдин қўймоқ» деган бир инглиз мақолини эслатади. Бизнинг штатимизнинг ҳурматли маориф вазири ўқишни яхшилаш тўғрисида ҳеч қандай гап юритмай, ўқишнинг муқаддаслиги тўғрисидагина фикр юритди, холос. Шундай қилиб, аравани отга боғлаш ўрнига, уни отнинг рўпарасига олиб келиб қўйилди.

Сўнг биз «Навбхарат таймс» газетаси Лакнау бўлими бош муҳаррир ўринбосари Прамод Жўшига мурожаат қилдик. Ундан ҳам юқоридаги фармонга ўз муносабатини билдиришини сўрадик:

— Агарда маориф бобида ўзгартириш киритилиши тўғрисида гап кетса, бу бошқа нарса. Агар гап жиноий иш тўғрисида бўлса, бу ҳуқуқшунослик соҳасига қарашли, албатта. Агарда кўчириб ёзишни жиноят деб ҳисобланса, бу масала билан вазирлик эмас, балки ҳуқуқшунослар шуғулланиши керак!

Талабаларнинг билимини ошириш тўғрисида қайғурар эканмиз, уларга қулай ва осон ўзлаштириладиган дарсликлар чоп этайлик, дарс ўтиш усул-услубларини ўзгартирайлик, талабада ўзига нисбатан ишонч туйғуси туғдиришига ёрдам берайлик. Полициянинг калтаги билан талаба ақлли бўлиб қолармиди?

«Муаммони ечишда унга қандай ёндошиш муҳим аҳамиятга эга. Кўчириб ёзиш шунчалик оғир жиноятмидики, унга шунчалик жазо белгиланса», — дейди Прамод Жўши.

Шундай бўлсада, фармон эълон этилди ва кучга кириш муддати ҳам белгиланди.

Маориф вазири жазо тўғрисида бундай дейди: «Кўчириб олаётган ёки кўчиртираётган талабалар, бевосита шу иш устида тутиб олинган бўлсалар, жазо штат жиноят кодексининг 262—265-моддалари асосида айбланиб, бир йил жазога ёки 2 минг рупий жаримага ёхуд иккала жазога ҳам тортилади.

— Тўғри, Уттар—Прадеш штатининг олий мактабларида кўчириб олиш авжига чиқиб кетганини ҳеч ким инкор эта олмайди, лекин маориф шаънига тушган доғни ювиш учун эълон қилинган бу фармон бажарилишининг салбий томони нимада?

— Имтиҳонлар яқинлашган сари талабалар, уларнинг ота-оналари синовдан осонгина қутилиш чорасини излайдилар. Бунга дарров ҳозиру нозир одамлар топилади. Синовлар бошланиши билан «ҳамма муюлишларда» усталик билан тузилган турли-туман «шпаргалка»лар очиқдан-очиқ сотила бошлайди. Бу «устомонлар» ўз «ҳунарлари» билан миллионлаб пул ишлаб оладилар.

Мен бу фармоннинг қатъийлигини тушунаман, албатта. Бу «Яра чиққан бармоқни кесиб ташлаш керак»» деган гап эмас. Балки бу фармон талабалар ва уларнинг ота-оналари учун имтиҳонлардан муваффақиятли ўтишда ўзгача йўл қидиришда бошқача фикр юритиш учун бир озуқа бўлар... «Бармоқни қирқиб ташлаш эмас, балки ярани даволаш керак ва унинг қайта чиқмаслиги учун сабабини аниқлаб, олдини олиш керак деб ўйлайман», — дейди Мандатта Сингх.

— Ҳа, тўғри фармонлар чиқариш ўрнига нима учун ўқиш услубини яхшилаш, маориф обрў-эътиборини кўтариш, янгидан-янги дарсликлар чиқариш ҳақида тадбирлар кўрмаймиз?

— Менинг фикримча, штатимиздаги маориф аҳволи ва унинг аҳамияти тўғрисида муҳим гаплар бўлиши керак. Кўчириб ёзишдан ким зарар кўради? Биринчи бўлиб ўша талабанинг ўзи. У ўз қилмиши билан ўзини ўзи жазолагани эмасми?

— Аввало ўқитиш услубини янгилаш керак, ўзгартиришлар киритиш керак. Илмгоҳлар шу пайтгача қандай муқаддас бўлиб келган бўлса бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолиши лозим, — дейди Прамод Жўши.

(Би-Би-Си радиостанцияси материалларидан).

* *Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт*

ЎРНИ БЎЛАКЧА

РЕСПУБЛИКАМИЗДА фаолият кўрсатиб турган 270 қўшма корхоналар сирасида «Ўзпластитал» ўзбек-итальян корхонасининг ўрни бўлакча. Бошида 13,5 миллион сўмлик оборотдан бошлаган корхонанинг бугунги кундаги бу кўрсаткичи 330 миллион сўмга етди. Ҳамдўстлик мамлакатларида ишлаб чиқариладиган пластамассанинг учдан бирини «Ўзпластитал» тайёрлайди. Корхонанинг уч дўконида сотилаётган пластмасса маҳсулотларига талаб катта.

Бошқа саноат корхоналаридан фарқли ўлароқ, «Ўзпластитал» тўхтаб қолишидан қўрқмайди. Зеро таъминотчи шериклар орасида битилган икки томонлама фойдали шартномалар асосида барча хом ашё турлари ва материаллар узилишсиз келиб турибди.

Иккинчидан, корхона бугунги кунда ғоят харидоргир бўлмиш халқ истеъмоли буюмларини ишлаб чиқаради. «Ўзпластитал»да ишлаб чиқарилаётган пластмасса маҳсулотларининг сифати ҳозирдаёқ тилларда достон бўлмоқда. Корхона ўзини оқлаган маҳсулот турлари билан чекланиб қолмай, уларни мунтазам равишда такомиллаштириш билан бир қаторда янгидан-янги маҳсулот турларини ишлаб чиқармоқда. Боз устига корхона мутахассислари Италия, Франция, Германиядаги фирмаларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот намуналарини доимо ўрганиб келишади.

«Ўзпластитал» маъмурияти маҳсулот нархини 20—25 фоизга камайтириш тўғрисида ўйламоқда. Зеро, бугунги рақобат кучайган даврда қайси ишлаб чиқарувчи ўз маҳсулоти нархини камайтирса, ўша албатта улоқни олиб кетади.

«Ўзпластитал»дагилар «Нима ишлаб чиқарсанг шуни сот» ақидасига эмас, балки «Нимани сотиб олишса, ўша маҳсулотни ишлаб чиқар» қабилида иш юритишмоқда. Яъни одамларнинг эҳтиёжи, талабини ҳисобга олиб ўз ишлаб чиқариш фаолиятини йўналтириш зарурлигини эътироф этишмоқда.

Шу маънода «Ўзпластитал» ижтимоий муҳофазага муҳтож, моддий жиҳатдан кўп таъминланмаган қатламларнинг эҳтиёжига яраша, чўнтагига оғирлик қилмайдиган маҳсулот турларини ишлаб чиқариш юзасидан чора-тадбирларни белгилади. Бугунги кунда «Ўзпластитал»да 250 га яқин маҳсулот тури тайёрланмоқда.

Жалол ЖЎРАҚУЛОВ.

Сиз кутган учрашув

БУЛБУЛНИ ЛОЛ ЭТГАН ҲОФИЗ

Ҳурматли таҳририят!

«Оқшом саҳифаларида эълон қилинаётган санъаткорлар ҳақидаги суҳбатлар, лавҳаларни мириқиб ўқиб боряпмиз. Ҳар бир санъаткорнинг ҳаёти, ички дунёси, оилавий шароити, ижод йўли билан танишиш бизга жуда маъқул бўляпти.

Билмадик, илтимосимиз бажо бўлармикин ёки йўқми, «Оқшом»нинг келгуси сонларидан бирида машҳур ҳофиз Жўрабек Муродов ҳақида ҳикоя қилсангиз деган умидда эдик.

Саҳифаларга интизорлик билан кўз тутиб:

Фарида САЪДУЛЛАЕВА,
Дилдора МУСАЕВА.

⊙ Муштарийлардан келган мактубни ўқиб ўйга толдим. Йигирма йилдан бери «Оқшом»ни ўқиб келадиган муштарийни ранжитиш яхши эмас. Лекин муҳарририятнинг ҳам имконини ўйлаш керак. Жўрабек Муродов ҳозир қаёқдаю мен қаёқдаман! Ҳеч бўлмаса телефонини билсам ҳам баҳарнав эди. Икки оғиз илиқ сўз битиб, жавоб ёзиб юбормай иложим йўқ. Қўлимга эндигина қоғоз-қалам олиб, ёзишга тутинган эдимки, хона эшиги тақиллаб қолди. Тошкент Давлат консерваториясининг доценти Шуҳрат Зиёев экан. Салом-аликдан сўнг, у кутилмаганда:

— Жўрабек Муродов келяптилар, — деб қолди. — Тошкент грампластинкалар заводига борамиз. Пластинкага овоз ёзиб олмоқчимиз.

— Учраштиришнинг иложи борми мен билан? — ҳовлиқиб сўрадим.

— Шу мақсадда келувдим, — деди Шуҳратжон, — ҳозир у кишини олиб келаман.

Яна муштарийнинг мактубига кўз ташладим. Жўрабек Муродов келишини туш кўргани, дейман...

Халқ артисти, Тожикистон булбули деб донг қозонган хонанда Жўрабек Муродов, яна ҳам тўғрироғи Жўрабек ҳожи Муродбек ўғли билан бирга бастакорлар Абдураҳмон Тошматов, Форуқ Содиқов, Алишер Навоий номли катта академик театрининг етакчи яккахони, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Абдулла Бозоровлар хонамизга ташриф буюрищди.

Кишининг қандай суҳбат қуриши унинг жамолидан маълум бўлади, дейишади. Суҳбатимиз жонона бўлди.

Тожикистоннинг исми жисмига мос Захматобод районидаги Кўҳируд қишлоғида бир ривоят бор. Билмадим, уни ким тўқиган, лекин топиб-топиб тўқиган дейман уни ҳар эшитганимда. Айтишларича, бир булбул дил фиғонини ёзиш учун, гул дардини куйлаш учун ниҳоятда саҳарда турибди. Кўҳируднинг икки томонини ўраб турган азамат тоғлар бағрида елиб юрадиган шамоллар ҳам жим эмиш. Сойлар бесасгина оқармиш. Атрофга бир ажиб оҳанг таралаётган эмиш. Булбул безовта бўлибди: «Мендан ҳам бағри қон, мендан ҳам куйган, мендан ҳам ширинзабон булбул бор экан-да» деб ўйлабди.

Қўшиқ авжланаверибди. Булбулнинг аввал дили ғашланибди. Кейин аста-аста маҳлиё бўлиб, вужуди билан тинглай бошлабди. «Бугун мен куйлашим жоиз эмас экан» деб ошёнига қайтибди.

— Бугун ниҳоятда дард билан, ошуфтаҳол куйладинг, — дебди унга ота-онаси, — бугун гулингнинг васли мушарраф бўлдими?

— Мен куйламадим, — дебди булбул, — Жўрабек Муродов деган булбул куйлади. У шунчалар ёниб хониш қилдики, мен сайрамоқни жоиз деб билмадим.

Шундан бери тоғларда, боғларда «Жўрабек куйласа булбуллар ҳам жим қолади» деган нақл юрар экан.

●

— Жўрабек ака, умр оқар сувдек тез ўтади дейишади. Кечаги ниҳол бугун дарахт, кечаги сой ирмоқ бугун, улкан дарёга қўшилиб сурон солади. Ёки аксинча... Умр бесамар ўтмасин ишқилиб...

— Нима демоқчи эканлигингизни англадим. Менинг умрим қандай ўтди — бари халқимга, санъат шинавандаларига оқ қоғозга ёзилган сўздек аён. Тоғ жилғасини мен биламан. Бундан эллик йил аввал туғилган қишлоғим Кўҳируд (қисқариб халқ тилида Кўруд бўлиб кетган)даги сойлар сувига соатлаб тикилганларим бор. Йиллар ўзлари билан ушалган, ушалмаган орзуларни, изҳор этилган, этилмаган муҳаббатларни, айтилган, айтилмаган қўшиқларни бирга олиб кетадилар. Қайтмайди улар, асло қайтмайди...

— Сизнинг ушалмаган орзуингиз қолдими?

— Қолди. Ҳали энг ажойиб қўшиғимни айтганим йўқ. Қўшиқ айтиб қонганим йўқ.

— Ўҳу, сизки энди шундай деб турганингиздан кейин бошқалар нима десин, Жўрабек ака?!.

— Бир гул кишилар кўзига минг турфа бўлиб кўринади. Биров мендек куйласам деб орзу қилади. Мен эсам устозларга эргашсам, улардек бўлсам дейман.

— Ўзингиз сўз очиб қолдингиз, устозларингиз ҳақида ҳам икки оғиз лутф этинг...

— Билмадим, сиз қандай тушунасиз, менинг илк устозим халқ. Чунки халқ яратган созлар, қўшиқларни ҳали ҳеч қайси аҳли санъат яратгани йўқ. Аввали худо, кейин халқим. Хусусан отам. Падарим Тошкентга тушганларида бир нечта пластинка олиб келган эдилар. Патефонга қўйиб эшитганим-эшитган эди. Жўрахон Султонов, Маъмуржон Узоқов, Туҳфа Фозилова, Бобоқул Файзуллаев, Барно Исҳоқоваларнинг наволари дилу жонимни ўртаб юборар эди. Назаримда бутун олам меники эди. Улар мен учун куйлаётгандек эдилар. Уларни мен устозим деб улуғласам, букун таъзим этсам, тўғри иш қилган бўламан.

— Сиз саҳнада ижро этган илк қўшиқни эслайсизми?

— Ўша кунни эсламасдан бўладими?! Катта ва қутлуғ санъат даргоҳига қўйган илк қадамимни эсламасдан бўладими? 1957 йил эди ўшанда. Ленинободда санъат фестивали ўтказилганди. Томошабинлар олдида «Қўшчинор» қўшиғини ижро этгандим. Ўша лаҳзаларни эсласам яна юрагим гумбурлаб уриб кетгандек бўлади.

— Сиз дўстлик, қардошлик ҳақида ҳам жўшқин қўшиқлар куйлайсизки, улар ихлосмандларингизнинг қалбини шуурга тўлдиради...

— Дунё ўзи биродарлик, дўстлик асосига қурилганда! Санъаткор эса шу асосни ўз қўшиқлари билан мустаҳкамлайди. Дўстлик, қардошлигимиз, хусусан ўзбегу тожик халқининг бирлигига иншооллоҳ, ҳеч ким раҳна сололмайди. Сувимиз бир, юртимиз бир, тақдиримиз бир халқлармиз.

Шоир дўстим Ўлмас Жамолга бир куни айтдим:

— Дўстим, қаламингиздан нуру дур тўкилсаю, бир ширушакар қўшиқ битсангиз. Унда ўзбегу тожик халқи ўртасидаги азалий дўстлик, қондошлик куйланса...

— Бажо қиламиз, — деди Ўлмас Жамол.

Бирон ҳафта ўтмасдан ажойиб бир шеър ёздилар, уни мен ҳам юрак туғёни билан ижро этдим. Айниқса:

> Тожикистон ўғлидурман
> ўзбегим гуфтописар...
> Қадим тожигу ўзбек, эт
> билан тирноқ эрур.

сатрлари тингловчиларга хуш келганига неча бор ўзим гувоҳ бўлганман.

⊙ Жўрабек Муродов билан Тўхтасин Жалилов номидаги ўзбек академик халқ чолғу асбоблари оркестри ўртасида бир неча йиллардан бери ижодий муносабатлар яхши йўлга қўйилган. Оркестримиз жўрлигида Жўрабек ака «Гиря», «Муножот», «Гулузорим», «Бозургони» каби буюк қўшиқларни ижро этганлар. Ажабланадиган ери шундаки, Жўрабек Муродов оркестр билан соатлаб машқ қилмайди. Мусиқа чалинадию, у киши ижрони бошлайдилар. Худди Жўрабек Муродов оркестримизнинг бир неча йиллардан бери ишлаб келаётган яккахонига ўхшайди. Буни созандаларимиз ҳам кўп бор эътироф этишган. Демоқчиманки, қардошлар, қадрдонлар бир-бирини илк оҳангларидaноқ англаб етишади.

Шуҳрат ЗИЁЕВ,
Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваториясининг доценти.

— Сиз сафарларда, хорижий юртларда жуда ҳам кўп марта бўлгансиз! Покистон, Ҳиндистон, Афғонистон, Эронда номингиз тилга олиниши билан кишилар чеҳрасига табассум югурар экан. Тошкентимизга ҳам сўзсиз кўп марта келгансиз...

— Мен тушундим... Тошкентни сиз сўрамоқчи, айтмоқчи бўлган даражадан ҳам кўпроқ, юксакроқ севаман. Тошкент — бу санъат шаҳри, дўстлар дийдоридан, уларнинг суҳбатидан ҳамиша мунаввар бўлиб келган шаҳар. Хорижда бўлганимизда ҳам Тошкент барчанинг дилида, тилида эканига ишондим. Бундай шаҳарни суймасдан, унинг хизматини сидқидилдан қилмасдан бўладими? Ортиқ нима дейишимни билмай, қийналяпман. Тошкент барчамизнинг она шаҳримиз десам тўғри бўлар. Чунки саховатли бу шаҳарни фақат оналарга қиёс этмоқ мумкин.

— Раҳмат сизга! Малҳамдек мулойим сўзларингиз бизни беҳад хурсанд этади. Оилангизда яна бошқа санъаткор Муродов борми?

— Йўқ, ҳозирча йўқ. Лекин рафиқам Мушарафахоним билан кичик ўғлимиздан умид кутяпмиз. Зораки мен чалмаган созларни ўғлим чалса....

— Санъаткорнинг фарзанд қавмида кўрадиган яна бир кишилари бўлади. Улар — шогирдлардир...

— Энди мен улар ҳақида бунчасига соз чалишни, бунчасига қўшиқ айтишни ўргатдим деб оғиз тўлдирсам бўлмас. Ҳар ҳолда муаззам шоирамиз Зулфия опамиз айтганидек «Бир дарахтдек қуласам агар, менинг ҳаёт боғим қолмас ҳувиллаб»...

⊙ Жўрабек билан, чорак аср бўлиб қолди, дўстмиз. Демак эллик ёшга кирган бўлсак, ярим умримизни дўстлик иплари маҳкам боғлаб турибди. Жўрабек Муродовдаги икки хислат мени ҳамиша ҳайратга солади. Биринчиси — санъаткор, тенгсиз хонанда сифатидаги фидойилиги, иккинчиси эса инсон, тожик халқининг фарзанди сифатида камтарлиги. Фидойилик деганда унинг халқ артисти бўлганидан тортиб шогирдлари Қурбон Содиқов, Акбар Тўйчиев сингари ўнлаб санъаткорларга устозлигини, санъат йўлида неки бори бўлса фидо этишга тайёрлигини назарда тутаман. Инсоний нуқтаи назардан қараганда, нима деб алқашимни ҳам билмайман. Унинг одамийлиги, самимийлиги, камтарлиги менинг мақтовларимдан ҳам юқори! Шундоқ дўстим борлигига худога шукр!

Абдулла БОЗОРОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист.

— Жўрабек ака, сизнинг номингизга муборак ҳожи сўзини қўшиб айтмаяпман, бунинг учун узр.

— Аввало Маккатул Мукаррама, Мадинатул Мунаввара сингари мусулмон оламининг зиёбахш шаҳарлари тупроғини кўзга суртиш насиб этгани учун Аллоҳга ҳазор қатла шукр! Ушбу муборак ҳаж сафари қалбимга эзгулик нури, кўзимга яхшилик зиёсини қўйди.

Сафарга ҳар ким ҳар нарсани олиб борди. Мен ҳам она диёримнинг тупроғидан ва дарёсида мавж урган зилол сувидан олиб бордим. Оҳ, у ердаги ватандошларим сувдан ҳўплаб, тупроқни кўзга суртишиб, йиғлашди.

— Нечук бундоқ ҳиммат дилингизда уйғонди? — деб сўрашди кейин.

— Менинг учун юртимнинг суви билан тупроғидан ҳам улуғроқ неъмат йўқ, — дедим, — шул сабаб муборак ҳажга уларни олиб келишга жазм этдим.

— Биз учун ҳам бундан улуғроқ неъмат йўқ. Шу тупроқни бир бора кўрсак, кўзга суртсак дер эдик. Сўранг, танимиздаги жон ҳам сизники, — дейишди менга.

— Демак сиз икки томонлама савобга ботибсиз, Жўрабек ҳожи ака!

— Балким шундайдир. Лекин мен ҳажда ўзимни ўзлигим ойнасида кўрдим десам ишонинг. Оламга, одамзотга бўлган муносабатим ўзгарди. Яшамоқдан мақсад нелигини, мурод нелигини қалбимдан ҳис этдим. Эътиқодим тош янглиғ маҳкам тортди.

— Сизга кўп раҳмат. Ушбу сўзларингиз барчамизни яна бир бор ҳушёр торттирса, ажаб эмас. Энди яна санъатга, ижодга қайтсак...

Марҳамат, марҳамат!

— Бу йил ярим асрлик умрингизни сарҳисоб қиласиз. Ушбу кунга тайёргарлигингиз борми?

— Албатта! Ҳозир эзгулик, меҳр-оқибатни тараннум этувчи янги дастур тайёрлаяпман. Ундаги қўшиқларнинг муаллифлари ҳар хил. Лекин мақсадлари муштарак. Бастакор дўстим Абдураҳмон Тошматов билан мусиқаларини ёздик. Ушбу дастур билан одамлар юрагидаги эътиқод, матонат зарра бўлса ҳам мустаҳкамланса мен барча меҳнатимга рози бўламан.

— Сўнгги яна бир илтимосим; қалбингизни мудом ўртаб келаётган қандай тилак, армон бор!

— Австрия деган юртда ижодкорларнинг ғижжакларини, уларга тегишли буюмларни ниҳоятда авайлашар экан. Мен ўйлайманки, буюмларни шунчалар эъзозлашар экан, одамларнинг ўзини қандай иззат-икром қилишар экан?! Қалбимдаги ягона армон: бир-биримизни қадрлашни унутиб қўймайлик. Турон деган замин меҳр-оқибати билан тарихда улуғланиб келган.

⊙ Курраи заминда мўъжизасифат неъматлар кўп. Энг улуғ моддий неъмат деб нон ва сув тан олинган бўлса, энг улуғ маънавий неъмат деб соз ва сўз олинган. «Тирик жонга ҳам сув, ҳам нон керак» деб бежиз айтишмаган.

Киши туғилиб камолга етгач, ўзининг Аллоҳ таоло буюрган чўққисига чиқади. Бу ёруғ оламда биров-бировнинг шоҳсупасини тортиб ололмайди. Ана шундай улуғ санъат шоҳсупаларининг бири Жўрабек Муродовнинг маҳорати ила тикланган. Тилагимиз: Жўрабек Муродов ушбу тенгги кам топиладиган тахти узра барқарор туриб, замонамиз, дўстлигимиз, қардошлигимиз тароналарини булбулларни лол этиб, дилларимизда эзгуликни барқарор этиб баравж куйлайверсин! «Оқшом» муштарийларига дилдан билдирган тилаги каби ҳар тонгнинг яхшилиги оқшомга боғлиқ экан, демак ҳар биримизнинг оқшомимиз хайрли бўлаверсин.

Суҳбатдош
Темур УБАЙДУЛЛО.

Тошкент оқшоми
муштарийларига!
Тонгнинг яхшилиги
оқшомга боғлиқ.
Оқшомингиз хайрли
бўлсин!
Жўрабек Ҳожи
Муродбек ўғли
3.07.92 й.

Тошкентнинг бугунги жамоли. Андрей Пишненко сурат-лавҳаси.

Ажиб ҳангомалар

«НАЗОРАТЧИМАН»

(Бўлган воқеа)

БИР неча йиллардан бери ҳуқуқ-тартибот соҳасида ишловчи бир дўстимнинг ушбу ҳикоясини эшита туриб, ўша вақтдаёқ оқ қоғозга туширишни режалаштириб қўйган эдим. Ўзи ҳазилкаш, тўғри сўз йигит. Бугун эса, мана, бу юмушнинг уддасидан чиққандекман. Ҳа, дарвоқе, бўлиб ўтган воқеа ҳеч бир муболағасиз, ҳеч бир ўзгартиришсиз оққа кўчирилган.

...Трамвайда кетаётгандим. Бир маҳал кимдир туртди.

— Ҳа, нега туртасан? — дедим жаҳлим чиқиб тепамда қаққайиб турган патак сочли йигитга. — Нима, тилинг йўқми?

Туртувчи «ўртоқ» дарров ўнг қўлидаги қизил боғични кўрсатди:

— Назоратчиман. Қани билетингиз?

Дарров танидим. Янглишмасам, унга учинчи марта йўлиқиб турибман.

— Ҳайрият, назоратчи экансиз, — дедим енгил тин олиб. — Каттароқ мансаб тегиб қолса нима қилардингиз? Ёки низомларингда йўловчилар билан тил билан эмас, қўл билан муомала қилинглар, деб ёзиб қўйилганми?

«Ўртоқ» яна бояги гапини қайтарди:

— Гапни айлантирманг, қани билетингиз?

— Кимсиз ўзи? Мен ҳам ҳаммага билетимни кўрсатиб, кўз-кўз қилиб кетавермайман-ку! Аввал ўзингизни мундоқ таништиринг. Ҳатто милиционер ҳам калондимоғдорлик қилмай, аввал ўзини таништиради.

— Ҳозиргина айтдим-ку, назоратчиман деб. Ишонмасангиз, мана — у яна қизил боғичига ишора қилди. — Яна саволлар борми?

— Ҳа, — дедим бамайлихотир. — Қўзичоғим адашиб қолмасин, деб мен ҳам унинг бир оёғига қизил боғич боғлаб қўйганман. Аммо унда гувоҳнома йўқ. Сизда-чи? Сизда борми?

Ўзини назоратчи деб таништираётган «ўртоқ» шундан кейин чўнтакларини кавлай-кавлай, охири битта нишон олиб кўрсатди:

— Мана! — деди худди энди мени қўлга тушириб гандек. — Қани, энди билетингизни кўрсатинг-чи?

Трамвайдаги барча йўловчининг диққати бизда. Аммо мен пинагимни бузмадим:

— Менинг йиғинди хонамда нишонлардан шунақа кўпки, истасанг сенга биттасини совға қилишим ҳам мумкин. Чўнтакда асраш учун эмас, тақиб юриш учун. Хўш, ҳужжатингни кўрсатасанми? Ахир бирор деподанми, министрликданми мояна оларсан?! Ёки артистлик қилиб юрибсанми? Ҳа, десанг янглишсан: бу жой сенга саҳна эмас, — трамвай! Агар чиндан ҳам назоратчи бўлсанг, бу ерда эмас: йўловчилар гавжум бўлиб тушадиган бекатларда, дўстларингнинг ёнида бўлар эдинг.

Назоратчи «ўртоқ» худди «сеними, шошмай тур» дегандек, трамвайнинг олд томонига, ҳайдовчининг ёнига ўтиб кетди. Шу кетганича қайтиб қораси кўринмади. Мен эса тамоман хотиржам эдим. Негаки, менда автотранспортда бир ой бепул юриш кафолатини берадиган патта бор.

Икки-уч бекатдан сўнг трамвай ичида бир ёшгина болакай пайдо бўлди. Янглишмасам, у атиги ўн тўрт-ўн беш ёшлар чамасидаги ўсмирин эди. Қўлида бир даста билет — сотиб юрибди. Ўйлаганимдек, у ҳам айланиб-айланиб, менинг олдимга келиб тўхтади:

— Билет оласизми?

— Яна нимангг бор? — дедим яна ҳазилга буриб.

Болакай аввалига нима дейишни билмай турди-да, кейин гўё ҳеч нарса эшитмагандек:

— Тезроқ билет олволинг, — деди мени огоҳлантирган бўлиб. — Бўлмаса бекатда назоратчилар бор, жарима ундиришади.

— Тўхта, тўхта — дедим унга худди қизиққандай. — Сен бу гапларни қаёқдан биласан? Ўзинг кимсан? Жуда ақлли болага ўхшайсану, сенга шунча билетни ким ишониб топширди?

Бу «савдо»имизни йўловчилардан ташқари, ҳайдовчи ҳам кўриб турган экан шекилли, трамвайни шартта тўхтатиб, олдимизга келиб:

— Нима гап, ўртоқ йўловчи? — деди.

Ҳайдовчига болакайни кўрсатдим:

— Ким бу?

— Ўғлим, — деди ҳайдовчи елка қисиб. — Менга қарашиб юрибди. Нима қипти?

— Ўҳ-ҳў, — дедим ҳайратимни яширолмай. — Демак, мен давлат автоинспекция назоратчиси бўлсам, мен ҳам ўғлимга ола таёқчани бериб, машиналарни назорат қилиб тур, йўл қоидасини бузган ҳайдовчи бўлса, тўхтат, деб катта кўчага чиқариб қўйсам ҳам бўлар экан-да?!

Ҳайдовчи бошини қуйи эгиб, ҳеч нарса демай, нари кетди. Келавермагач, ўзим унинг ёнига бордим. Аллақандай қоғозларини кавлаштираётган экан. Сездимки, гувоҳномасини кўрсатгиси йўқ. Мен ҳам уни ортиқча безовта қилгим келмади.

— Ёнингизда бўлсин, ўртоқ ҳайдовчи, ҳужжатларингизни аллақандай қоғозларнинг орасида эмас, пул сақлайдиган кўкрак чўнтагингизда сақланг, — дедим, — чунки пул топилади, аммо қадрингиз ўлчови бўлган ҳужжатингиз топилмайди.

Бу, боя айтганимдек, ҳуқуқ-тартибот соҳасида ишловчи бир дўстимнинг ўз оғзидан эшитганларим. Хулосам эса қуйидагича: тўғри, кейинги вақтларда «тирикчилик»ни ниқоб қилиб олиб, мўмай даромад топиш илинжига тушган кимсалар ҳар бир ҳунарга бурун суқиб кўраяптилар. Бироқ халқ хизматини қилаяпман деб, жамоатчиликнинг нафратига, қарғишига учраш йўли билан «хизмат» кўрсатиб, жилла қурса ўзлари айтмоқчи тирикчилик ўтказиш учун «ишлаб» бўлмайди. Ахир ҳар бир инсоннинг жамиятда (зиғирча бўлса ҳам) ўз ўрни, ўз обрўйи бор. Айниқса назоратчи, ҳайдовчи ва шунга ўхшаш халқ хизматида бўлган касб-кор эгалари ўзларини оддий хизматчи эканликларини ҳар қадамда ҳис қилишлари, иложи борича шу оддийликлари билан ҳам йўловчиларга одоб ва маданият намуналарини ўзларида намоён қилиб туришлари зарур. Чунки бировни ҳурмат қилмаган одам ўзини ҳам ҳурмат қила олмайди. Бундан ташқари улар йўловчиларга айғоқчидай бир таассурот қолдирмай, балки ташқи кийимларида ўз бояги нишонлари бўлсин. Шундагина йўловчиларни ҳушёрликка ундайдилар. Юқоридагига ўхшашлар-чи? Нафақат трамвайда, балки автобус, троллейбус, такси автомашиналарида хизмат қилувчилар оддий йўлкира ҳақи деб уялмай-нетмай ҳатто судга судраб боришгача ҳам тайёр бўладилар. Шулардан ким ҳам ўрнак олгиси келади? Улар касбларига эмас, балки нафсларига садоқатлилар, холос. Қизиқ, автотранспорт воситачиларида бунақа шилармон, дўқпўписачилар қаёқдан урчиб кўпаяпти?

Зоир ТУРСУНОВ.

Маънавий қадриятларимиз

ЁШЛАРГА САБОҚ

БУГУНГИ кунда мустақилликка эришиб, эмин-эркин нафас ола бошлаган ўзбегимнинг турмуш тарзини яхшилашга, унутилган расм-русумларимиз ва миллий қадриятларимизни тиклашга, янгича анъаналарни ҳаётга жорий этишга муҳим аҳамият берилмоқда. Агар эътибор берган бўлсангиз ҳозир кўпгина маҳаллаларда тўйлар, йиғинлар ва маъракалар тор доирада ва кам чиқимсиз ўтказилмоқда. Яна бир қувончли томони шундаки, бундай тадбирларда кўпни кўрган кексалар фарзандларнинг ота-оналар, ота-оналарнинг эса фарзандлар олдидаги бурчи ва вазифаси ҳақида ваъзхонлик қилмоқдалар.

Яқинда «Катта Қозиробод» маҳалласида яшовчи бир дўстимнинг суннат тўйи муносабати билан ўтказилган йиғинда иштирок этдик. Унда кўп ҳам эмас, кам ҳам эмас — асосан қариялар ва ёшлардан иборат 50-60 чоғли одам қатнашди.

— Маънавий қадриятларимизга эътибор бериш ва уни тарғиб этишга кенг йўл очиб берилганлиги айни муддао бўлди, — деди ушбу йиғинга таклиф этилган «Қозиробод» масжидининг мутаваллиси Миршароп Мирҳамидов ёзилган дастурхонга фотиҳа ўқиш олдидан. — Шуни унутмаслик кераки, ўзбекман деган ҳар бир фуқаро ўз ҳаёти давомида халқи ва ота-онаси олдидаги бурчини бажармоғи ҳам қарз, ҳам фарз. У биринчидан, етим-есирлар ва бевабечоралардан иложи борича меҳр-мурувватини дариғ тутмаслиги, иккинчидан, қаровчисиз ва боқувчисиз қолган қариялар ва қўни-қўшниларининг ҳолидан хабар олиб туриши, учинчидан, агар ҳамёни кўтарса мачитлар ёки пулга муҳтож бўлганларга хайр-эҳсон қилиши ва тўртинчидан, қариган чоғида ёшлигида едириб-ичирган ота-онасини ўз қарамоғига олиши зарур. Афсуски, кўпчилик ҳолларда бунинг аксини кўряпмиз.

Қани ўзингиз айтинг: оқ ювиб, оқ тараб не ҳасратда катта қилган ота-онасини чиқиштирмай, уларни қариялар уйига ташлаб келган, ҳатто ўз отасига ё онасига мушт кўтариб, падари бузрукворини ҳақоратлаган, онаизорини хўрлаган оқпадар фарзандлар йўқ дейсизми, орамизда!? Буларнинг ҳаммаси иймонимизни ва ўзлигимизни унутганлигимиз оқибатидир. Мана энди уйқудан уйғониб, аста-секин кўзимиз очилиб боряпти. Қадриятларимиз, унут бўлган анъаналаримиз тикланяпти. Иншооллоҳ, юзимиз ҳамиша ёруғ бўлиб, ўз анъаналаримиз ва расм-русумларимизга содиқ қолаверайлик!

— Тўй ва маъракаларда мана шундай ваъзхонликларни ўтказиш одат тусига айланиб бораётганлиги, биз кексаларни беҳад мамнун қилмоқда, — дейди Собир Раҳимов районидаги Иттифоқ кўчасида яшовчи меҳнат фахрийси Маҳкам Ҳакимов. — Шуни тан олиш керакки, уларнинг хулқи ёмон ўсмирларнинг тарбиясига таъсири беқиёсдир. Натижада кейинги пайтда маҳалламиз ёшларининг юриш-туриши ва феъл-атворида ижобий томонга ўзгариш кўзга ташланмоқда. Эндиликда кечқурунлари кўчада тўда-тўда бўлиб санқиб юрган ёки безорилик қилаётган болаларни учратмайсиз. Демак, мен шунга амин бўлдимки, йиғинларга ёшларни ҳам таклиф қилиб туришнинг биз, ота-оналарга ҳам, фарзандларимизга ҳам фойдаси катта экан.

Исмоил ЗОИРОВ.

Ҳар тўғрида

ШИРИНХЎР СИГИРЛАР

БИЛАГОН болалардан мабодо: «Сигирни олхўри билан сийласа қандай сут бериши мумкин?» — деб сўрагундек бўлсангиз, табиийки: қаймоқ, деб жавоб беришади. «Агар шоколад билан сийласа-чи?» десангиз, бу саволга болалар чуввос солиб: «Какао!» дейишар. Йўқ. Топишолмади. Какао эмас, аммо...

Америкалик чорвачилик соҳаси мутахассиси Уильям Флинингер ҳам аввалига бу саволга: «Ҳойнаҳой, тағилим ҳозир бир челак какао берса керак?!» деб, сигирларни шоколад билан меҳмон қилган эди. Афсуски, сутда ҳеч қандай ўзгариш сезилмади-ю, бироқ сут мазасига гап йўқ, бай, бай, тилни ёради. Флинингер хурсанд бўлиб, сигирларга «раҳмат», дейман деса, «вой тўймасвойлар е, яна беринг», деб тамшаниб туришган экан.

Мана шунақа, шоколадни фақат болалар эмас, сигирлар ҳам ёқтираркан, эвазига эса ширин-ширин сут беришар экан.

ВАФЛИЛИ ХОНА

СОВУҚДА ҳар ким хона деразаси тирқишларини истаганларича, ким пахта тиқиб, ким поролон (енгил эластик материал) билан, ким эса қоғоз ёки лейкопластир (ёпишувчан шаффоф қоғоз) билан беркитишади.

Американинг Нью-Гэмпшир штатидаги Клэм-Лейк шаҳарчасида яшовчи 64 ёшли Уилсон Дженкинс эса қишнинг ҳаддан зиёд совуқлигини ҳисобга олиб, бу муаммони янгича, «ихтиро йўли» билан ҳал қилди. Яъни, ҳа, ҳа, ишонаверинг, ҳеч иккиланмай хона деворларига «Трисквитс» номли лаззатли вафлиларини ёпиштириб чиқди. Шунинг ўзига «атиги» 20768 қутича вафли сарфланибди, холос.

«Трисквитс» совуқ ўтказмайдиган ғаройиб матоҳ экан. Ҳам уйингни иситади, ҳам иштаҳангни қитиқлайди. Нью-Гэмпширда энг иссиқ уй ўзимники бўлса керак, — дейди гурурланиб Дженкинс.

Тўпловчи:
Шаҳло ФАЙЗИЕВА.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТАШКИЛОТЛАР ВА ХЎЖАЛИКЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН АГРОСАНОАТ БИРЖАСИ · АГРОПРОМ БИРЖА «УЗБЕКИСТОН»

«Ўзбекистон» ўзбек универсал агросаноат биржаси қошида ихтисослаштирилган

ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ ВА АСБОБ-УСКУНАЛАР БЎЛИМИ

ташкил этилди

Мазкур бўлим қурилиш материаллари бозорининг ривожланишини таъминлаш ва уларни ишлаб чиқарувчилар ва истеъмолчилари учун қулай шароитларни яратиш, мол-маҳсулотларнинг муомалада бўлишини тезлаштириш, шунингдек, агросаноат комплекси фаолиятининг ижтимоий ва ишлаб чиқариш соҳаларида инвестиция дастурларини қўллаб-қувватлаш фаолияти билан машғул бўлади.

Бўлимнинг ихтисослаштирилиши биржа савдо-сотиғи, қурилиш материаллари ҳамда уларни ишлаб чиқариш учун зарур бўлган хом ашё ва асбоб-ускуналарнинг савдо-сотиқ жараёнлари, қурилиш техникаси, илмий-техник, лойиҳа-тадқиқот ҳужжатлари тўплами, қурилиш комплексидаги қурилиш ва бошқа ишларни бажариш учун пудратларни юқори даражада ташкил этишни кафолатлайди.

Биржа бошқаруви цемент, ойна, санитария техникаси, тунука материаллари, бўёқлар, ёғоч-тахта ва бошқа ўрмон маҳсулотларини ҳамда асосий қурилиш маҳсулотлари ва асбоб-ускуналарини ишлаб чиқарувчилар учун 15 та имтиёзли ўрин таъсис этди. Имтиёзли ўриннинг баҳоси — 100 минг сўм. Имтиёзли ўринни харид қилиш учун буюртмалар бир ой мобайнида қабул қилинади.

«Ўзбекистон» биржасининг қурилиш материаллари ва асбоб-ускуналар бўлимининг таништирилуви ва илк очиқ савдолар 1992 йил 24 июль куни соат 10.00 да Ўзбекистон Республикаси Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг сув хўжалигининг ирригация ва мелиорацияси павильонида ўтказилади.

Биз Сизларнинг буюртмаларингизни Тошкент шаҳридаги қуйидаги телефонлар орқали кутамиз: (3712) 45-06-45, 45-16-68, 45-89-56.

Бизнинг манзилгоҳимиз: 700043, Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 8-уй.

Тошкент шаҳар 49-мактаб томонидан Эрназарова Элвира Баҳодировна номига берилган №782059 рақамли йўқолган аттестат

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Акмал Икромов районидаги 116-ўрта мактаб томонидан Ғаффоров Қаҳрамон Баҳодирович номига берилган А № 103176 рақамли йўқолган тўлиқсиз ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Куйбишев (ҳозирги Мирзо Улуғбек) районидаги 275-ўрта мактаб томонидан Нуриддинов Воҳиддин Баҳриддинович номига берилган 040691 номерли йўқолган

ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Ленин районидаги (ҳозирги Миробод) 154-ўрта мактаб томонидан Исаев Умид Абдусатторович номига берилган Б-570809 номерли йўқолган

саккизинчи синфни тугатганлиги тўғрисидаги гувоҳнома
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

БУЮРТМАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Ш А Р Қ»

НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

босма маҳсулотларнинг қуйидаги турлари бўйича шошилинч ва оддий буюртмаларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

— юмшоқ муқовали китоблар, брошюраларнинг ҳажми: 384 қоғоздан ошмаслиги керак, формати 84x108 1/32, 70x108 1/32, 84x108 1/16, 70x108 1/16;

— рангли буклетлар, проспектлар, болалар учун мўлжалланган юмшоқ муқовали китобчалар, ёрлиқ (этикетка)лар, открипкалар ва босма маҳсулотларнинг бошқа турлари. Қоғоз формати 60x45 дан 90x120 см. гача;

— рангли бўёқда бажарилган деворбоп гул қоғозлар ва текстуралар;

— буюртмачининг картонидан ясалган рангли қутичалар;

Сизнинг қоғозингиз ва бизнинг меҳнатимиз эвазига юқори сифатли бажарилган буюртмаларга эга бўласиз!

Қоғозингиз ёки босма материалларни топишда қийналсангиз, хотиржам бўлинг, Сизга уни биржа орқали харид қилишга ёрдам берамиз.

Босма маҳсулотларнинг тайёрланиш муддати қуйидагича:

тайёр матрица ва позитивлардан — 1 ойгача,
асл нусхадан, яъни оригиналдан — 2 ойгача.

Клише, шильда, бланк, канцелярия дафтарлари концерн қоғозидан чекланмаган миқдорда тайёрлаб берилади.

Мурожаат қилиш учун манзилгоҳ: 700083. Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй.
Телефонлар: 33-80-07, 33-84-78, 33-90-50, 32-55-31.

УЗПРОМСТРОЙБАНК

УЗСАК

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ 12 ФОИЗЛИ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИ ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИ

СОТАДИ

БУ-СИЗНИНГ ОМОНАТИНГИЗНИ САҚЛАШДА ҚУЛАЙ
ВА ФОЙДАЛИ УСУЛДИР
ТИРАЖ ЎЙИНЛАРИ ЙИЛИГА 4 МАРТА ЎТКАЗИЛАДИ

ҲАР БИР ТИРАЖДА УМУМИЙ МИҚДОРИ
77.488.000 СЎМЛИК 20 МИНГ ЮТУҚ ЎЙНАЛАДИ

ЮТУҚЛАР 2.000, 5.000, 10.000, 25.000, 50.000, 100.000 ВА 250.000 СЎМ МИҚДОРИДА БЕЛГИЛАНГАН.

ОБЛИГАЦИЯЛАРНИ ХАРИД ҚИЛИБ ОЛСАНГИЗ,
СИЗДА БОЙ БЎЛИШ ИМКОНИЯТИ ТУҒИЛАДИ.
БУ ИШДА СИЗГА ЎЗБЕКИСТОН АКЦИОНЕРЛИК ТИЖОРАТ
САНОАТ-ҚУРИЛИШ БАНКИ ЁРДАМ БЕРАДИ.

250, 500 ВА 1000 СЎМЛИК БЕЛГИЛИ ОБЛИГАЦИЯЛАРНИ
СИЗ ЎЗБЕКИСТОН САНОАТ ҚУРИЛИШ БАНКИНИНГ ТОШКЕНТ
ШАҲРИДАГИ ХОҲЛАГАН БЎЛИМЛАРИДА ЁКИ УНИНГ ЖАМҒАРМА
ҒАЗНА (КАССА) ЛАРИДАН СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН

ЎЗБЕКИСТОН ПАЙЧИЛИК ТИЖОРАТ САНОАТ-ҚУРИЛИШ
БАНКИ ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИГА ҚАРАШЛИ ЖАМҒАРМА
ҒАЗНАЛАРИ БЎЛИМЛАРИНИНГ МАНЗИЛЛАРИ:

6-И. Усмонов тор кўчаси, .-7 уй
Ал- Хоразмий даҳаси, - 55 "а" уй, тел.74-52-77
Халқлар Дўстлиги кўчаси , 57-уй
Йўлдош даҳаси, 8-мавзе, 63-уй тел. 58-74-14
"Вторчермет" заводи, тел. 58-82-19
Гоголь кўчаси, Ц-1б, тел. 33-13-98
Толариқ кўчаси, 40-уй, тел 98-61-94
Троицк узун кўчаси, 15 "а" уй, тел 64-69-68
Матросов кўчаси, 176-уй, тел. 91-23-31
Жарқўргон кўчаси, 22-уй, тел. 96-67-90
Бабажанян кўчаси, 10-уй, тел. 33-50-32

Привокзаль ная кўчаси, 10-уй , тел. 33-50-32
Чехов кўчаси, 7-уй, тел.54-44-11
Халқлар Дўстлиги кўчаси, 118-уй, тел. 76-89-12
Закариё Розий кўчаси, 1-тор кўчаси, 24-уй тел.47-96-84
Охунбобоев майдони, 21-уй, тел. 42-23-83
Навоий кўчаси, 18-уй, тел. 41-76-50
Бобур кўчаси, 3-уй, тел. 54-38-98
М. Ҳасанова кўчаси, 5-уй, тел. 96-52-70
Луначарский узун кўчаси, 434-уй, тел. 33-81-62

МАНЗИЛИМИЗ: ТОШКЕНТ ШАҲРИ ПУШКИН КЎЧАСИ ,5-УЙ
ТЕЛЕФОНЛАР: 33-12-77, 32-06-54
ФАКС 32-77-19 ТЕЛЕКС 11-63-49 FUNDS

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ УЗБЕК ДАВЛАТ ЁШЛАР ДРАМА ТЕАТРИ

13—14 июлда соат 19.00 да

ПРЕМЬЕРА

«МАЪМУРА КАМПИР»

Ж. Саарап, Ш. Бошбеков

(2 пардали комедия)

Саҳналаштирувчи режиссёр — Е. ВОЛОБОЕВ.

Рассомлар — Жумҳуриятда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номидаги Ўзбекистон Давлат мукофоти совриндори Г. Р. БРИМ, БАТИКОВ.

ҚАТНАШАДИЛАР:

Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артистлар: Д. Исмоилова, Н. Тошкенбоева, Ёшлар Иттифоқи мукофоти совриндорлари: С. Раметова, Х. Арслонов.

Артистлар: Э. Носиров, Ғ. Жуманов, Ш. Ғофуров, Т. Норматов, Ш. Узоқова, Д. Бобохонова, С. Санаев, Ф. Абдуллаев, З. Раимов, А. Рафиков, А. Бегматова ва бошқалар.

Театр бош режиссёри — Жумҳуриятда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номидаги Ўзбекистон Давлат ва Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи мукофотининг совриндори Б. Т. ЙУЛДОШЕВ.

Чипталар театр кассасида ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача сотилади.

Жамоа бўлиб келиш учун талабномалар қабул қилинади.

Мулоқот телефонлари: 44-11-70, 44-08-61.

ЙУЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ер ости коммуникацияларининг қайта ётқизилиши туфайли Форобий ва Мирзо Ғолиб кўчалари бўйлаб транспорт ҳаракати ёпилиши муносабати билан

13 июлдан 3 августгача

31, 116, 178-автобус йўналишлари ҳаракати вақтинча Форобий кўчасидан бошланиб бир йўналишда Мирзо Ғолиб, Қамарнисо, Талабалар, Мирошников, Райкова кўчалари бўйлаб, ундан у ёғида ўз йўли бўйича ташкил этилади. Орқага қайтишда ўзгариш бўлмайди.

Маълумотлар олиш учун телефон: «Узэнергоспецремонт» ишлаб чиқариш корхонаси — 32-99-42.

Тошкент шаҳар Ҳокимияти барча турдаги йўловчилар транспорти ишини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш бошқармаси

Телефонлар: 34-82-89, 34-82-87, 42-38-70.

Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети жамоаси Ўзбек тили кафедрасининг доценти

Уктамхон МИРЗАЕВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети жамоаси чет тилларидан иккинчи мутахассислик кафедрасининг мудири доцент А. А. Алихўжаевга онаси

Муҳаррам АКБАРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

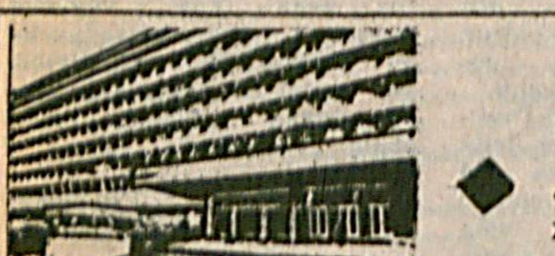

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

Нашр кўрсаткичи 64690 Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди. 11.15. Буюртма Г—229. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.